

سوالات تشریحی فصل دوم فلسفه دوازدهم انسانی

درس ۵: خدا در فلسفه (۱)

- ۱- «برهان حرکت ارسطو» مبنی بر اثبات وجود خداوند را بنویسید.
 - ۲- برهان حرکت ارسطو را مبنی بر اثبات وجود خداوند بنویسید.
 - ۳- تفاوت دیدگاه حکمای ایران باستان و یونان باستان درباره خدا چیست؟
 - ۴- توصیف خداوند از نظر افلاطون را بنویسید.
 - ۵- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید
- الف) از نظر هیوم مهم‌ترین برهان فلاسفه الهی در اثبات خدا، برهان است، که از گرفته شده است.
- ب) خدا از نظر، یک خدای معین با ویژگی‌های روشن است.
- پ) فلاسفه مسلمان به بحث معناداری حیات پس از اثبات پرداخته‌اند.
- ت) از نظر فارابی و ابن سینا، اولین مخلوق خدا، است که موجودی کاملاً است.
- ۶- برهان «درجات کمال» ارسطو را در قالب دو مقدمه و یک نتیجه بنویسید.
 - ۷- برهان «درجات کمال» ارسطو در اثبات وجود خداوند را بنویسید.
 - ۸- اصطلاح «محرک غیرمتحرک» توصیف کدام فیلسوف در مورد خداست؟
 - ۹- انتقاد دیوید هیوم به «برهان نظم» در بحث اثبات وجود خدا را بنویسید.
 - ۱۰- کانت، ضرورت وجود خدا را از چه طریقی اثبات می‌کند؟
 - ۱۱- تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می‌باشد:
- الف) به نظر کانت، وجود جهان ماورای دنیای مادی، مشروط به وجود خدائی جاودان و نامتناهی است.
- ب) فیلسوفان مسلمان می‌گویند ابتدا باید با خدا ارتباط معنوی برقرار کرد و بعد به اثبات عقلانی وی پرداخت.
- پ) عقل به عنوان ابزار شناخت، در ابتدای کودکی به صورت یک استعداد وجود دارد که باید با تربیت و تمرین به فعلیت برسد.

۱۲- انتقاد هیوم بر «برهان نظم» را توضیح دهید.

۱۳- هر یک از گزاره‌های زیر با نظر کدام فیلسوف در مورد خداوند، ارتباط دارد؟

- الف) ضرورت وجود خدا از طریق اخلاق و وظایف اخلاقی قابل اثبات است. ۱- افلاطون
 ب) تصور من از یک موجود نامتناهی، از خود من و هیچ موجود متناهی دیگر نیست. ۲- کرکگور
 ج) وجود حرکت در عالم، نیازمند محرکی است که خود آن، نامتحرک است. ۳- دکارت
 د) ایمان، هدیه‌ای الهی است که خداوند به انسان مؤمنی بخشد. ۴- ارسطو
 ۵- کانت

۱۴- دو فیلسوف غربی دوره جدید اروپا که از تجربه‌های معنوی درونی، برای باور به وجود خداوند استفاده کردند را نام ببرید.

۱۵- هر یک از گزاره‌های زیر، نظر کدام فیلسوف درباره خداوند است؟ (ارسطو - دکارت - کانت - کاتینگهام)

- الف) حرکت در این عالم نیازمند یک محرکی است که خودش حرکت ندارد.
 ب) قبول خداوند، زندگی ما را در بستری قرار می‌دهد که آن را باارزش می‌سازد.
 ج) اثبات ضرورت وجود خداوند از طریق وظایف اخلاقی امکان‌پذیر است.
 ۱۶- هر یک از گزاره‌های زیر، نظر کدام فیلسوف درباره خداوند است؟ یک پاسخ اضافی است. (کرکگور - افلاطون - ویلیام جیمز - دکارت)
 الف) نوعی از هستی وجود دارد که پیوسته ثابت است.
 ب) تصور من از حقیقتی نامتناهی که به وسیله او خلق شده‌ام، از خود من نیست.
 ج) دلیل وجود خداوند عمدتاً در تجربه‌های شخصی درونی ما نهفته است.

درس ۶: خدا در فلسفه (۲)

۱۷- استدلال فارابی در اثبات وجود خدا را بیان کنید.

۱۸- اگر سلسله علل نامتناهی باشد، چه مشکلی پیش می‌آید؟

۱۹- برهان اثبات وجود خدا از نظر فارابی، مبتنی بر چیست؟

۲۰- از نظر فارابی چرا تسلسل علل نامتناهی محال است؟ توضیح دهید.

- ۲۱- برهان فارابی در اثبات وجود خداوند را شرح دهید.
- ۲۲- از نظر فارابی، چرا تسلسل علل نامتناهی محال است؟
- ۲۳- در فلسفه ملاصدرا با توجه به اینکه هستی، یک حقیقت واحد است، تعدد و تکثر در عالم چگونه تبیین می‌شود؟ (بدون ذکر تشبیه)
- ۲۴- استدلال ابن سینا در برهان وجوب و امکان چیست؟
- ۲۵- برهان وجوب و امکان سینوی را شرح دهید. (۲ مقدمه و ۱ نتیجه)
- ۲۶- از نظر ابن سینا سبب بقای ممکنات و مخلوقات چیست؟
- ۲۷- بیان ملاصدرا در «اثبات وجود خدا» را به صورت استدلالی بنویسید.
- ۲۸- ملاصدرا از طریق نظریه «فقر وجودی» (امکان فقری) چگونه وجود خداوند را اثبات می‌کند؟
- ۲۹- گزینه مناسب را انتخاب کنید:
- الف) ملاصدرا، نظریه خود را که در مقابل نظر ابن سینا بود (۱: امکان ذاتی ۲: امکان فقری) نامید.
- ب) علم موجودات عالم عقول یا همان فرشتگان، به حقایق اشیاء از طریق (۱: شهود ۲: استدلال عقلی) است.
- ۳۰- جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
- الف) ملاصدرا وابستگی و نیازمندی موجودات جهان به غیر را.....نامید.
- ب) فیلسوفان مسلمان، اساس پذیرش هر اعتقاد و آئینی را.....می‌دانند.
- ۳۱- تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می‌باشد:
- الف) یکی از معیارهای زندگی معنادار، اعتبار داشتن آرمان‌های مقدس و فراتر از زندگی مادی است.
- ب) فیلسوفان و حکمای دوره دوم حاکمیت کلیسا، عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند.
- ۳۲- دو مورد از معیارهاییک زندگی معنادار را از نظر فلاسفه مسلمان نام ببرید.
- ۳۳- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:
- الف) فلاسفه مسلمان اعتقاد به وجود خدا و نقش آن در را همانند نقش آب در می‌دانند.
- ب) تحولات و تطورات دوره جدید اروپا در مورد عقل، به‌طور عمده مربوط به است.
- پ) از نظر فیلسوفان مسلمان، عقول، فیض خداوند را به می‌رسانند.

درس ۷: عقل در فلسفه (۱)

- ۳۴- پس از شکل گرفتن مفاهیم کلی، انسان چه توانایی‌ای پیدا می‌کند؟
- ۳۵- دو معنا و کاربرد عقل از نظر فلاسفه را نام ببرید.
- ۳۶- هر یک از گزاره‌های زیر حاصل کدام فعالیت عقل است؟ (عقل نظری، عقل عملی)
- الف) انسان باید به حقوق دیگران احترام بگذارد.
- ب) هر جسمی دارای سه بُعد است.
- ۳۷- از نظر فیلسوفان الهی روح انسان چگونه می‌تواند از ماده و جسم مجرد شود و بسیاری از حقایق را شهود نماید؟
- ۳۸- «عقل نظری» و «عقل عملی» را از نظر ارسطو با ذکر مثال تعریف کنید.
- ۳۹- دو وجه توجه به عقل در ایران باستان چگونه بوده است؟
- ۴۰- خرد و عقل انسانی در اندیشه ایرانیان باستان مظهر چیست؟
- ۴۱- عقل نزد هراکلیتوس چه بود؟
- ۴۲- هر یک از گزاره‌های زیر با کدام قسم عقل (نظری - عملی) از نظر ارسطو مطابقت دارد؟
- الف) بحث درباره اینکه باید قانون را رعایت کرد.
- ب) بحث درباره کهکشان و درجه حرارت آب
- ۴۳- هر یک از گزاره‌های زیر بیانگر علم نظری است یا علم عملی؟
- الف) نسبت به یکدیگر مهربان باشیم.
- ب) همه فلزات رسانا هستند.
- پ) نباید عهد و پیمان خود را بشکنیم.
- ۴۴- عقل نظری و عقل عملی را از نظر ارسطو با ذکر مثالی تعریف کنید.
- ۴۵- «عقل نظری» را با ذکر مثال تعریف کنید.
- ۴۶- اینکه «انسان باید قانون را رعایت کند»، به کدام فعالیت عقل مربوط می‌شود؟
- ۴۷- نظریه دیوید هیوم و دکارت درباره جایگاه و اعتبار عقل را با هم مقایسه کنید.
- ۴۸- جایگاه «عقل» در دوره اول حاکمیت کلیسا را با دوره دوم حاکمیت کلیسا در اروپا مقایسه کنید.

۴۹- کدام عقیده کانت، تحولی عظیم در کارکرد عقل به وجود آورد و او وظیفه عقل را چه چیزی می دانست؟

۵۰- هر یک از گزینه ها عقیده کدام شخصیت درباره عقل می باشد:

الف) انسان برخوردار از مراتبی از عقل جهانی و کلی می باشد.	۱- ارسطو
ب) عقل ذاتی انسان است و همان نطق می باشد.	۲- افلاطون
ج) عقل عامل تضعیف ایمان می باشد.	۳- هیوم
د) عقل به عنوان عامل شناسایی مفاهیم ذهنی است.	۴- کانت
	۵- بزرگان کلیسا از قرن ۳ تا ۹ م

۵۱- جایگاه عقل در قرون وسطی چه بود؟

۵۲- دیدگاه دکارت درباره عقل چه بود؟

۵۳- تفاوت دیدگاه دکارت با فیلسوفان مسلمان درباره عقل چیست؟

۵۴- تفاوت دیدگاه کانت با فیلسوفان پیش از خود (مانند ارسطو و ابن سینا) درباره مفاهیمی مانند وجود و ضرورت چیست؟

۵۵- کارکرد عقل پیش و پس از بیان کانت چه بود؟

۵۶- نظر آگوست کنت درباره عقل فلسفی را توضیح دهید.

۵۷- دیدگاه دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا را درباره عقل، بنویسید.

۵۸- جایگاه عقل را در دوره «اول» و «دوم» حاکمیت کلیسا و مسیحیت در اروپا، با یکدیگر مقایسه کنید.

۵۹- نظر «فرانسیس بیکن» را درباره اعتبار حس و عقل توضیح دهید.

۶۰- نظر دکارت در مورد عقل و جایگاه آن را توضیح دهید.

۶۱- جایگاه عقل در «دوره اول حاکمیت مسیحیت» در اروپا چگونه بود؟ توضیح دهید.

۶۲- کدام فیلسوف روش تجربی را بهترین روش برای پیشرفت زندگی بشر می دانست؟

۱- فرانسیس بیکن

۲- اوگوست کنت

درس ۸: عقل در فلسفه (۲)

۶۳- فیلسوفان مسلمان راه رهایی از احساس تعارض میان «یافته‌های عقلی» و «داده‌های وحیانی» را چه می‌دانند؟

۶۴- دو شکل مخالفت با عقل را در جهان اسلام بنویسید.

۶۵- یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، مخالفت با فلسفه بود، دلیل این مخالفان چه بود؟

۶۶- پاسخ فیلسوفان مسلمان به مخالفان فلسفه چه بود؟

۶۷- دانش فلسفه چگونه به دست می‌آید؟

۶۸- مخالفت با عقل در جهان اسلام به دو شکل صورت گرفت، آن‌ها را بنویسید.

۶۹- به چه دلیل برخی جریان‌های فکری در جهان اسلام، در عین پذیرش عقل، دایره اعتبار و کارآمدی آن را محدود می‌کردند؟ توضیح دهید.

۷۰- یکی از اشکال مخالفت با عقل در جهان اسلام، به صورت مخالفت با فلسفه بود، پاسخ فلاسفه به این مخالفان چه بود؟ توضیح دهید.

۷۱- دو شکل مخالفت با عقل در جهان اسلام را بنویسید.

۷۲- دلیل مخالفت برخی جریان‌های فکری در عالم اسلام با فلسفه و منطق چه بود؟

۷۳- از نظر فلاسفه مسلمان، چگونه می‌توان از اصل امتناع اجتماع نقیضین، نتیجه گرفت که پدیده‌ها خودبه‌خودی به وجود نمی‌آیند؟

۷۴- عالم عقول چیست؟

۷۵- علم عقول چگونه است؟

۷۶- فارابی برای بیان مقام و منزلت عقل فعال نسبت به انسان، از چه تشبیهی استفاده می‌کند؟ توضیح دهید.

۷۷- از نظر فلاسفه مسلمان مرتبه قبل از عقل بالملکه، چه ویژگی‌هایی دارد؟

۷۸- از نظر فلاسفه اسلامی، عقل فعال چه وظیفه‌ای دارد؟ آن را توضیح دهید.

۷۹- از نظر فیلسوفان مسلمان، تمام ادراک‌ها و دانش‌های انسان به کمک کدام یک از عقول عالم عقل حاصل می‌شود؟ شرح دهید.

۸۰- از نظر فارابی مقام و منزلت «عقل فعال» نسبت به «انسان» مانند چیست؟ توضیح دهید.

۸۱- به ترتیب «درک مفاهیم و قضایای بدیهی» و «کسب دانش‌ها» به کدام مرحله از مراحل رشد و تکامل عقلی انسان مربوط است؟

۸۲- فیلسوفان مسلمان علاوه بر استدلال عقلی، از چه ابزارهای معرفتی برای رسیدن به حقیقت استفاده می‌کنند؟

۸۳- هر یک از موارد زیر با کدام مرتبه از مراتب عقل انسان مطابقت دارد؟

الف) درک این امر که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد.

ب) تسلط بر دانش‌های کسب شده و استفاده از آن‌ها.

ج) کسب دانش‌های جدید با تمرین و تکرار.

۸۴- از نظر فیلسوفان مسلمان، عالی‌ترین مرتبه شهود چه نام دارد و مختص چه کسانی است؟

۸۵- جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:

الف) هراکلیتوس از حقیقتی به نام..... سخن می‌گوید که هم به معنای حقیقتی متعالی و هم نطق و سخن و کلمه است.

ب) مرحله‌ای را که در آن، انسان هیچ ادراک عقلی ندارد؛ اما استعداد درک معقولات را دارد، عقل..... می‌نامند.

پ) از نظر فلاسفه مسلمان، «استدلال عقلی» و «.....»، هر سه ما را به حقیقت واحد می‌رسانند.

۸۶- «عقل بالملکه» و «عقل بالفعل» را تعریف کنید.

۸۷- از نظر فیلسوفان مسلمان، عقل در کدام مرحله آمادگی دریافت علم را پیدا می‌کند؟

۱- عقل بالملکه

۲- عقل بالقوه